

Ohje, päivitetty

12.11.2024

VN/36099/2023
VN/36099/2023-VM-2

Vähimmäistietojen toimittaminen Valtiokonttorin ylläpitämään valtionavustustoiminnan tietovarantoon; Ohje valtionapuviranomaisille (päivitetty)

Sisällys

1 Johdanto

2 Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus

2.1 Voimaantulo pääsääntöisesti 1.10.2023 alkaen

2.2 Valtionavustusten tunnistaminen tietojen toimittamisen yhteydessä

2.3 Yhteisrahoitteinen toiminta erityistilanteena

2.4 Toimittamisvastuu valtionapuviranomaisella

3 Toimitettavat tietosisällöt

3.1 Valtionavustushakuja koskevat tiedot

3.2 Valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevat tiedot

3.3 Eräitä ulkomaille käytettäväksi myönnettäviä valtionavustuksia koskevat tiedot

3.4 Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettäviä valtionavustuksia koskevat tiedot

3.5 Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tallennettavista valtioneuvoston tietovarantoon toimitettavat tiedot

4 Määräajat ja toimittamistavat

4.1 Valtionavustushakuja koskevat tiedot

4.2 Valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevat tiedot

5 Vapaaehtoisesti tietovarantoon toimitettavat muut tiedot

6 Tiedon toimittaminen erityislainsäädännössä säädetystä poikkeuksesta

7 Henkilötiedot ja salassa pidettävät tiedot

8 Lisätiedot

Liitteet

Liite 1 Suuntaviivoja valtionavustusten tunnistamiseen

Liite 2 Valtionavustuslajien tunnusmerkkejä ja esimerkkejä

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

1 Johdanto

Valtionavustuslakiin (688/2001) lisättiin 1.1.2023 säännökset valtionavustustoiminnan tietovarannosta. Lain 32 a §:n 1 momentin mukaan valtionavustuksia koskevien tietojen hallinnoimiseksi, keräämiseksi, välittämiseksi ja valtionavustusten käytön valvonnan tehostamiseksi on valtionavustustoiminnan tietovaranto. Valtiokonttori ylläpitää tietovarantoon sisältyviä palveluja, jotka ovat:

- 1) valtionavustushakujen julkaisemisen ja asioinnin palvelu (Haeavustuksia.fi);
- 2) valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelu (Tutkiavustuksia.fi);
- 3) valtionavustusten käsittelyn ja hallinnoinnin palvelu (Hallinnoivustuksia.fi).

Uudistus toteutettiin valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeen (2019-2023) yhteydessä. Uudistuksen tavoitteena oli muun ohella edistää valtionavustustoiminnassa syntyvän tiedon saatavuutta ja käyttöä, lisätä valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa toiminnan strategista ohjausta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Tämä ohje koskee valtionavustuslain 32 b §:n 1 momentissa säädettyä valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuutta. Tietojen toimittamisvelvollisuus koskee niitä valtionavustuksia, joita ei hallinnoida Valtiokonttorin ylläpitämässä Hallinnoivustuksia.fi-palvelussa.

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuuden avulla varmistetaan, että valtionavustustoiminnan tietovarannosta on saatavilla riittävän kattavat perustiedot kaiken tyyppisestä valtionavustustoiminnasta. Tietoja hyödynnetään valtionavustustoiminnan tiedolla johtamisessa ja kehittämisessä. Vähimmäistiedot julkaistaan myös yleisön hyödynnettäviksi.¹

Henkilötietoihin liittyen Valtiokonttorille toimitettavista valtionavustustoiminnan vähimmäistiedoista säädetään valtionavustuslain 32 b §:n 2 momentissa. Muista Valtiokonttorille toimitettavista vähimmäistiedoista sekä tietojen toimittamisajasta ja toimittamistavasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistavasta tietoineistosta.²

Tämän ohjeen tarkoituksena on tukea valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuuden yhdenmukaista soveltamista ja varmistaa tietovarannon kattavuus ja kertyvien tietojen oikeellisuus. Tämän vuoksi ohjeistus sisältää mm. suuntaviivat siihen, miten valtionavustus erotetaan muista julkisista tuista ja miten valtionavustuslajit määritellään.

Ohje on valmisteltu valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeessa. Ohjeessa käydään läpi: 1) vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuuden voimaantulo, valtionavustusten tunnistaminen ja yhteisrahoitteisen toiminnan tietojen toimittaminen vähimmäistietojen toimittamisen yhteydessä sekä toimittamisvastuu, 2) toimitettavat tietosisällöt eri tilanteissa³, 3) toimittamisen määräraajat, toimittamistavat ja eräitä erityiskysymyksiä.

Valtionavustushankkeen jälkeen valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen toimittamista ja julkaisemista koskevaan asetukseen on tehty muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2025⁴. Nämä muutokset on päivitetty tähän ohjeeseen. Samalla ohjeeseen on tehty eräitä muita päivityksiä.⁵ Vähimmäistietojen teknisen toimittamisen ohjeistaa Valtiokonttori ohjeessa *Avustusasioita koskevien tietojen toimittaminen valtionavustustoiminnan tietovarantoon.*

¹ Valtionavustuslain 32 d §:n 1 momentin mukaan Valtiokonttori tuottaa ja julkaisee Tutkiavustuksia.fi-palvelun tietoineiston valtionavustustoiminnan tietovarannon julkisista tiedoista. Julkaistavista henkilötiedoista säädetään lain 32 d §:n 2 momentissa ja muista tiedoista valtioneuvoston asetuksen 8 §:ssä.

² Valtioneuvoston asetus 1394/2022.

³ Eräiden ulkomaille myönnettävien valtionavustusten, Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävien avustusten sekä yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tallennettavien valtiontukien osalta tietosisällöt ovat joiltakin osin yleisistä toimitettavista tietosisällöistä poikkeavat.

⁴ Valtioneuvoston asetus 539/2024.

⁵ Päivitykset kohdat on mainittu alaviitteessä tai tekstissä.

2 Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus

2.1 Voimaantulo pääsääntöisesti 1.10.2023 alkaen

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee 1.10.2023 tai sen jälkeen haettavaksi tulevia valtionavustuksia ja niihin liittyviä valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä. Poikkeuksena maa- ja metsätalouden alkutuotannon ja kalatalouden valtionavustusten osalta vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee kuitenkin vasta 1.6. 2024 tai sen jälkeen haettavaksi tulevia valtionavustuksia ja niihin liittyviä valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä.

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee voimaantulosäännösten mukaisesti myös niitä ns. *jatkuvia hakuja*, jotka ovat ennen velvoitteen voimaantuloa olleet avoimina.

Valtionavustuksen *haettavaksi tulemisella* tarkoitetaan myös esimerkiksi tilanteita, joissa valtionavustuksen saajasta säädetään valtion talousarviossa ilman, että avustus tulee yleisesti haettavaksi.⁶ Hakuja koskevien tietojen toimittamista käsitellään tarkemmin ohjeen luvussa 3.1.

Valtionavustuslain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuja, Suomen ulkopuolelle *ilman hakemismenettelyä* käytettäväksi myönnettäviä valtionavustuksia koskeva vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee 1.10.2023 tai sen jälkeen tehdyn hallintopäätöksen mukaan myönnettäviä valtionavustuksia. Näissä tapauksissa ei toimiteta hakuja koskevia tietoja (ks. tarkemmin toimitettavista tiedoista luku 3.3).

2.2 Valtionavustusten tunnistaminen tietojen toimittamisen yhteydessä

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee kattavasti erilaisia, eri hallinnonaloilla myönnettäviä *valtionavustuksia*. Valtionavustuksiin ja muihin valtionapuihin liittyen käytetään vaihtelevaa käsitteistöä valtion talousarviossa ja lainsäädännössä. Esimerkiksi *korvauksen* ja valtionavustuksen erottaminen toisistaan ei ole aina selvää ja *valtiontuista* osa on luonteeltaan valtionavustuksia.

Tulkinnanvaraisissa tilanteissa valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän⁷ tulee arvioida tapauskohtaisesti, onko sen hallinnoimassa rahoituksessa kyse valtionavustuksesta, jota koskevat tiedot tulee toimittaa valtionavustustoiminnan tietovarantoon. Suuntaviivoja valtionavustusten tunnistamisen tueksi esitetään liitteessä 1.

2.3 Yhteisrahoitteinen toiminta erityistilanteena

Yhteisrahoitteisen toiminnan menoista on kyse, kun valtion budjettitalouteen kuuluva virasto tai laitos osoittaa valtion talousarvion määrärahaa toiselle budjettitalouden virastolle tai laitokselle. Budjettitalouden sisälle osoitettava rahoitus ei ole valtionavustusta, vaikka osoitettava määräraha olisi talousarviossa budjetoitu käytettäväksi myös valtionavustuksia varten. Myöskään se, että lainsäädännön perusteella yhteisrahoitteisessa toiminnassa sovelletaan (soveltuvin osin) valtionavustuslakia, ei muuta budjettitalouden sisäistä rahoitusta valtionavustukseksi. Luonteeltaan yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitus on kuitenkin harkinnanvaraista rahoitusta samoin kuin valtionavustus.⁸

Koska sama valtion talousarvion määräraha voi olla osoitettu käytettäväksi sekä valtionavustuksiin, että yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitukseen, voi olla valtionavustushakuja, joissa samassa haussa on hakijoina sekä ns. tavallisia valtionavustusten hakijoita (esim. kuntia, järjestöjä, yrityksiä), että valtion laitoksia ja virastoja. Vaikka tällaisessa haussa käsitellään kahdenlaista rahoitusta, määrärahaa hallinnoidaan käytännössä kokonaisuutena.

Valtionavustuslaissa ei säädetä velvollisuudesta toimittaa yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusta koskevia tietoja valtionavustustoiminnan tietovarantoon. Koska edellä kuvatuissa tilanteissa määrärahoja hallinnoidaan kuitenkin käytännössä kokonaisuuksina, tiedot myönnetystä yhteisrahoitteisen toiminnan rahoituksesta on tarkoituksenmukaista toimittaa Valtiokonttorille samassa yhteydessä ja samalla tavoin kuin toimitetaan haettuja ja myönnettyjä valtionavustuksia koskevia tietoja.

⁶ VaVM 29/2022 vp, s. 9.

⁷ Lain nojalla muu avustuksia myöntävä tarkoittaa muuta kuin viranomaista, jolle on lailla säädetty toimivalta valtionavustusten myöntämiseen. Tällaisia ovat Business Finland Oy, Suomen elokuvasäätiö, Suomen Metsäkeskus ja Suomen riistakeskus.

⁸ Yhteisrahoitteista toimintaa ja sen tunnusmerkkejä käsitellään mm. valtiovarainministeriön työryhmäraporteissa Yhteisrahoitustyöryhmä VM 19/2003 ja Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuva yhteisrahoitus VM9/2007 sekä Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomuksessa 15/2021.

2.4 Toimittamisvastuu valtionapuviranomaisella

Jos valtionapuviranomainen tai lain nojalla muu valtionavustuksia myöntävä käyttää Valtiokonttorin ylläpitämää Hallinnoivastuksia.fi-palvelua valtionavustuksen hallinnointiin, valtionavustustoiminnan tiedot tallennetaan tietovarantoon hallinnoinnin yhteydessä, eikä erillistä vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuutta ole.

Muissa tapauksissa valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän tulee toimittaa valtionavustustoiminnan vähimmäistiedot Valtiokonttorille valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettaviksi.

Vähimmäistiedot voidaan toimittaa kootusti hallintoviranomaisen taikka yhteisestä tietojärjestelmästä tai tietovarannosta vastaavan viranomaisen välityksellä (vähimmäistietoja koskevan asetuksen 7 §:n 3 momentti). Tällaisesta järjestelystä sopivat keskenään sopivalla tavalla valtionapuviranomainen/lain nojalla muu valtionavustuksia myöntävä ja hallintoviranomainen/ muu tietoja välittävä viranomainen. Myös näissä tilanteissa se valtionapuviranomainen tai lain nojalla muu valtionavustuksia myöntävä, jolla on toimivalta hallinnoida valtionavustusta, on vastuussa siitä, että vähimmäistiedot toimitetaan Valtiokonttorille lain ja asetuksen mukaisesti.

Mikäli valtionavustuksia koskevat tiedot toimitetaan valtionavustustoiminnan tietovarantoon yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän kautta, tietojen toimittamiseen sovelletaan ensisijaisesti työ- ja elinkeinoministeriön ohjetta tietojen toimittamisesta. Kun tietoja toimitetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän kautta, on olennaista erotella valtionavustukset muista valtiontuista.

3 Toimitettavat tietosisällöt

3.1 Valtionavustushakuja koskevat tiedot

Valtionavustusta tulee valtionavustuslain 9 §:n 1 momentin perusteella hakea kirjallisesti. Valtionavustuksena myönnettävään rahoitukseen liittyy siten hakumenettely, jossa syntyy tätä hakua koskevia tietoja. Poikkeus ovat valtionavustuslain 1 §:n 3 momentissa tarkoitetut tilanteet, joissa valtionavustuksen saajana on vieras valtio tai sen toimielin taikka valtioiden välinen kansainvälinen järjestö (ks. luku 3.3). Eriytislainsäädännössä saattaa myös olla hakumenettelyyn liittyviä poikkeuksia.

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee kaiken tyyppisten valtionavustusten hakuja. Velvollisuus koskee myös esimerkiksi tilanteita, joissa eduskunta on talousarviossa rajannut valtionavustuksen mahdollisen saajan tai saajaryhmän tai joissa avustuksen mahdollisesta saajasta tai saajaryhmästä on laissa säädetty. Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee niin ikään tilanteita, joissa avustusta myönnetään ilman niin sanottua julkista hakumenettelyä. Näissäkin tilanteissa valtionavustusta tulee valtionavustuslain perusteella hakea kirjallisesti ja syntyy tätä hakua koskevia tietoja.

Valtionavustuslain 9 §:n 2 momentin mukaista tiedottamisvelvollisuutta ja siitä poikkeamismahdollisuutta tulee arvioida erillään hakutietoja koskevasta vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuudesta. Hakuja koskevat vähimmäistiedot tulee toimittaa tietovarantoon, vaikka valtionavustuksesta tiedottamisesta voitaisiin 9 §:n 2 momentin perusteella poiketa.

Hakuja koskevat tiedot toimitetaan julkaisemalla tiedot Haeavustuksia.fi-palvelussa (ks. toimittamisavasta tarkemmin luku 4.1).

Valtionavustushauista tulee toimittaa tietovarantoon seuraavat tiedot (asetuksen 1 §):

Tietosisältö	Huomioon otettavaa (Päivitetty 12.11.2024)
---------------------	---

1) valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus	Lain nojalla muu avustuksia myöntävä tarkoittaa muuta kuin viranomaista, jolle on lailla säädetty toimivalta valtionavustusten myöntämiseen.
2) haun nimi	
3) haun kuvaus	
4) avustuslaji	Ks. Liite 2 Valtionavustuslajien tunnusmerkkejä ja esimerkkejä.
5) avustuksen mahdollinen saaja	
6) hakuajan tyyppi	Määräaikainen tai jatkuva haku.
7) määräaikaisen haun alkamis- ja päättymisajankohta	
8) haun tavoitteet	
9) haettavana olevan valtionavustuksen kokonaismäärä tai arvio valtionavustuksen vuosittain myönnettävästä euromäärästä	Lähtökohtana on, että annetaan euromääräinen tieto. Arvio toimitetaan esimerkiksi silloin, kun on kyse jatkuvasta hausta tai haku avataan ennen kuin eduskunta on päättänyt määrärahasta.
10) myönnetäänkö avustus kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista	Tieto toimitetaan 1.1.2025 alkaen.
11) sen verkkosivuston osoite, joka sisältää lisätietoja haettavana olevasta valtionavustuksesta	

3.2 Valtionavustushakemuksia ja –päätöksiä koskevat tiedot

Valtionavustustoiminnan tietovarantoon on tarkoitus koota valtionavustusten hakemista, myöntämistä ja myöntämättä jättämistä koskevia tietoja. Näin ollen tietovarantoon ei ole asetuksen perusteella velvollisuutta toimittaa tietoa esimerkiksi valtionavustusasian tutkimattajättämisestä tai raukeamisesta. Jos esimerkiksi hakija peruuttaa hakemuksensa ennen avustuspäätöksen tekemistä tai peruuttaa hankkeensa avustuspäätöksen tekemisen jälkeen, on jo mahdollisesti toimitettu tieto hakemuksesta ja/tai päätöksestä syytä poistaa tietovarannosta tietojen ajantasaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi. Poistaminen ohjeistetaan Valtiokonttorin ohjeen *Avustusasioita koskevien tietojen toimittaminen valtionavustustoiminnan tietovarantoon* kohdassa 5.3.

Valtionavustuspäätös tarkoittaa paitsi valtionavustuksen myöntämistä ja myöntämättä jättämistä koskevaa päätöstä, myös esimerkiksi avustuksen myöntämistä koskevan päätöksen jälkeen tehtävää päätöstä alkuperäisen päätöksen mukaisen valtionavustuksen käyttötarkoituksen tai käytön ehtojen tarkistamisesta taikka valtionavustuksen saajan vaihtumisesta⁹. Jos tällaisessa valtionavustuspäätöksessä päätetään valtionavustustoiminnan vähimmäistietoja koskevasta muutoksesta (valtionavustuksen saaja, euromäärä, käyttötarkoitus, alueellinen kohdentuminen), tieto muutosta koskevasta päätöksestä tulee toimittaa tietovarantoon.

Valtionavustuksen maksamista, maksatuksen keskeyttämistä ja takaisinperintää koskevien valtionavustuspäätösten tietoja ei ole asetuksen perusteella velvollisuutta toimittaa tietovarantoon. Maksamista koskevaa tietoa voidaan kuitenkin toimittaa tietovarantoon vapaaehtoisesti (ks. luku 5 Vapaaehtoisesti tietovarantoon toimitettavat muut tiedot).

Jos yhdellä avustuspäätöksellä myönnetään avustusta useammalle saajalle esimerkiksi yhteishankkeeseen, tietovarantoon toimitetaan erikseen tällaiseen päätökseen sisältyvät tiedot kaikista myönnettyistä avustuksista. Samoin jos yhdellä hakemuksella haetaan avustusta useammalle hakijalle, tietovarantoon toimitetaan erikseen tällaiseen hakemukseen sisältyvät tiedot kaikista haetuista avustuksista. Nämä tilanteet ovat eri asia kuin valtionavustuslain 7 §:n 3 momentin mukainen valtionavustuksen myöntäminen saajalle käytettäväksi valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen.¹⁰

⁹ HE 63/2001 vp, s. 47.

¹⁰ Johdantokappaleet on lisätty ohjeeseen 12.11.2024.

Valtionavustushakemuksista ja –päätöksistä tulee toimittaa tietovarantoon seuraavat tiedot (asetuksen 2 §):

Tietosisältö	Huomioon otettavaa (Päivitetty 12.11.2024)
1) valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus	
2) valtionavustushaun yksilöintitieto	Yksilöintitiedolla tarkoitetaan esim. Haeavustuksia.fi-palvelussa julkaistun avustushaun asianumeroa.
3) asianumero	
4) asian vireille tulon päivämäärä	.
5) haettu euromääräinen avustus	Jos valtionavustusta haetaan valtionavustuslain 7.3. §:n mukaisesti myös muuhun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen käytettäväksi, toimitetaan tieto haetusta yhteissummasta (hakijan osuus ja muiden osuus) euroina.
5a) mikäli avustus jätetään myöntämättä, avustuksen haettu käyttötarkoitus ja alueellinen kohdentuminen	Haettu avustuksen käyttötarkoitus tarkoittaa avustuksen hakijan hakemuksessaan ilmaisemaa avustuksen käyttötarkoitusta. Tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, mihin tarkoituksiin ja miltä alueilta avustuksia on haettu. Tiedot toimitetaan 1.1.2025 alkaen. Tiedot toimitetaan vain silloin, kun avustusta ei ole myönnetty lainkaan. Tietoja ei toimiteta henkilöhakijoista.
6) valtionavustuksen hakijan ja saajan yksilöivät tiedot ja taustatiedot ¹¹ Vaihtoehdot: a) luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus b) yritys- ja yhteisötunnus c) mikäli yritys- ja yhteisötunnusta ei ole, nimi sekä vain avustuksen saajaa koskevat tiedot saajan sektoriluokitus ja tieto siitä, onko avustuksen saaja ulkomainen.	<p>Jos luonnollisella henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, toimitetaan tietovarantoon vain luonnollisen henkilön nimi.</p> <p>Jos ulkomaisella yrityksellä tai yhteisöllä taikka esimerkiksi suomalaisella tiekunnalla ei ole yritys- ja yhteisötunnusta, toimitetaan tietovarantoon avustuksen hakijan ja/tai saajan yksilöivä nimi.</p> <p>Saajan sektoriluokitusta ja ulkomaisuutta koskevat tiedot toimitetaan 1.1.2025 alkaen. Tiedot toimitetaan vain avustuksen saajasta ja jos avustuksen saajalla ei ole yritys- ja yhteisötunnusta. Henkilöhakijoista ei toimiteta tietoa saajan ulkomaisuudesta.</p> <p>Sektoriluokitus tarkoittaa Tilastokeskuksen ylläpitämää luokitusta (esim. julkisyhteisö, voittoa tavoittelematon yhteisö, yritys). Tieto saajan ulkomaisuudesta tarkoittaa eri asiaa kuin tieto avustuksen kohdentumisesta ulkomaille. Esimerkiksi ulkomaiselle saajalle voidaan myöntää avustus, jonka käyttö kohdentuu Suomen alueelle.</p> <p>Henkilötunnuksia, tietoja luonnollisten henkilöiden yksittäisistä hakemuksista ja tietoja myönnettyistä valtionavustuksista, joiden suuruus on alle 1 000 euroa ei julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa, mutta nämä tiedot tulee toimittaa tietovarantoon.¹²</p>
7) päätöksen tekopäivä	Toimitetaan valtionavustuksen myöntämistä koskevan päätöksen tai myöntämättä jättämistä koskevan päätöksen tekopäivä. Lisäksi jos myönteisen päätöksen jälkeen tehdään päätös valtiona-

¹¹ Luonnollisen henkilön nimen ja henkilötunnuksen toimittamisesta säädetään valtionavustuslain 32 b §:n 2 momentissa.

¹² Tietojen julkaisemisesta koskevista rajoituksista säädetään valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentissa.

	vustustoiminnan vähimmäistietoja koskevasta muutoksesta (valtionavustuksen saaja, euromäärä, käyttötarkoitus, alueellinen kohdentuminen), toimitetaan tieto tämän päätöksen tekopäivästä.
8) myönnetty euromääräinen avustus tai päätös avustuksen myöntämättä jättämisestä	Jos avustusta on myönnetty valtionavustuslain 7.3 §:n mukaisesti myös muuhun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen käytettäväksi, toimitetaan tieto myönnetystä yhteissummasta (saajan osuus ja muiden osuus) euroina.
9) myönnetyn avustuksen hyväksytty käyttötarkoitus	Hyväksytty avustuksen käyttötarkoitus tarkoittaa valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän tekemässään valtionavustuspäätöksessä ilmaisemaa avustuksen käyttötarkoitusta. Toimitettavan tiedon tulee kuvata sitä, millaiseen tarkoitukseen valtionavustus on myönnetty käytettäväksi. Esimerkiksi yleisavustuksen kohdalla käyttötarkoituksen kuvauksen on oltava vähintään: yleisavustus valtakunnallisten nuorisjärjestöjen toimintaan. Tarkoituksena on toimittaa tietovarantoon sellaisia valtionavustuksen käyttötarkoitusta koskevia tietoja, jotka on mahdollista julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Joissakin tilanteissa valtionavustuksen käyttötarkoitukseen voi liittyä lain nojalla salassa pidettävää tietoa (esimerkiksi liikesalaisuus). Tällöinkin toimitetaan sellainen käyttötarkoitusta koskeva tieto, joka on mahdollista julkaista.
10) myönnetyn avustuksen käytön alueellinen kohdentuminen	Tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, mille Suomen sisäisille tai ulkopuolisille alueille avustusten käyttö kohdentuu.

3.3 Eräitä ulkomaille käytettäväksi myönnettäviä valtionavustuksia koskevat tiedot

Valtionavustuslain 1 §:n 3 momentin mukaan, ”jollei muussa laissa toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan myös valtionavustukseen, joka myönnetään käytettäväksi Suomen ulkopuolella. Jos kuitenkin 2 momentissa tarkoitettun valtionavustuksen saajana on vieras valtio tai sen toimielin taikka valtioiden välinen kansainvälinen järjestö, valtionavustukseen sovelletaan ainoastaan 5–8 §:ää, 11 §:n 5 momenttia sekä 32 a–32 e §:ää”. Momentin jälkimmäisessä virkkeessä tarkoitetuista, ilman hakemismenettelyä Suomen ulkopuolella käytettäväksi myönnettyistä valtionavustuksista tulee toimittaa tietovarantoon seuraavat tiedot (asetuksen 3 §)¹³:

Tietosisältö	Huomioon otettavaa (Päivitetty 12.11.2024)
Päätöksiä koskevat tiedot	
1) valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus	
2) asianumero	
3) avustuksen saajan nimi	
4) myönnetty euromääräinen avustus	Jos avustusta on myönnetty valtionavustuslain 7.3 §:n mukaisesti myös muuhun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen käytettäväksi, toimitetaan tieto myönnetystä yhteissummasta (saajan osuus ja muiden osuus) euroina.
5) avustusta koskevan hallintopäätöksen tekopäivä	

¹³ Johdantokappale lisätty ohjeeseen 12.11.2024.

6) myönnetyn avustuksen hyväksyty käyttö-tarkoitus	<p>Hyväksyty avustuksen käyttötarkoitus tarkoittaa valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän tekemässään valtionavustuspäätöksessä ilmaisemaa avustuksen käyttötarkoitusta. Toimitettavan tiedon tulee kuvata sitä, millaiseen tarkoitukseen valtionavustus on myönnetty käytettäväksi. Esimerkiksi yleisavustuksen kohdalla käyttötarkoituksen kuvauksen on oltava vähintään: yleisavustus valtakunnallisten nuorisjärjestöjen toimintaan.</p> <p>Tarkoituksena on toimittaa tietovarantoon sellaisia valtionavustuksen käyttötarkoitusta koskevia tietoja, jotka on mahdollista julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Joissakin tilanteissa valtionavustuksen käyttötarkoitukseen voi liittyä lain nojalla salassa pidettävää tietoa (esimerkiksi liikesalaisuus). Tällöinkin toimitetaan sellainen käyttötarkoitusta koskeva tieto, joka on mahdollista julkaista.</p>
7) avustuksen käytön alueellinen kohdentuminen	Tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, mille Suomen ulkopuolisille alueille avustusten käyttö kohdentuu.

3.4 Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettäviä valtionavustuksia koskevat tiedot

Valtionavustuslain 2 §:n mukaan ”jollei muusta laista tai Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta johdu, mitä 8–37 §:ssä säädetään koskee soveltuvin osin Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävää tukea. Tässä laissa tarkoitetaan Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävällä tuella Euroopan yhteisöjen talousarvioista tai muista Euroopan unionin hallinnassa olevista varoista myönnettävää avustusta, lainaa ja muuta rahoitusta, takausta, maksuhelpotusta ja muita taloudellisia etuuksia”. Lain 2 §:ssä tarkoitetuista Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävistä valtionavustuksista tulee toimittaa tietovarantoon *vähintään* seuraavat tiedot (asetuksen 4 §)¹⁴:

Tietosisältö	Huomioon otettavaa (Päivitetty 12.11.2024)
Valtionavustushakuja koskevat tiedot	
1) valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus	
2) haun nimi	
3) haun alkamis- ja päättymisajankohta	
4) haun tietoja sisältävän verkkosivuston osoite	
5) avustus myönnetään kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista	Tieto toimitetaan 1.1.2025 alkaen.
6) haun tavoitteet	Tieto toimitetaan 1.1.2025 alkaen.
Valtionavustuspäätöksiä koskevat tiedot	
7) valtionavustushaun yksilöintitieto	
8) avustusasian asianumero	
9) valtionavustuksen saajan yksilöivä tieto ¹⁵ Vaihtoehdot:	Jos luonnollisella henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, toimitetaan tietovarantoon vain luonnollisen henkilön nimi.
a) luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus b) yritys- ja yhteisötunnus c) mikäli yritys- ja yhteisötunnusta ei ole, saajan nimi	Jos ulkomaisella yrityksellä tai yhteisöllä taikka esimerkiksi suomalaisella tiekunnalla ei ole yritys-

¹⁴ Johdantokappale lisätty ohjeeseen 12.11.2024.

¹⁵ Luonnollisen henkilön nimen ja henkilötunnuksen toimittamisesta säädetään valtionavustuslain 32 b §:n 2 momentissa.

	<p>ja yhteisötunnusta, toimitetaan tietovarantoon avustuksen hakijan ja/tai saajan yksilöivä nimi.</p> <p>Henkilötunnuksia ja tietoja myönnettyistä valtionavustuksista, joiden suuruus on alle 1 000 euroa ei julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa, mutta nämä tiedot tulee toimittaa tietovarantoon.¹⁶</p>
10) myönnetty euromääräinen avustus	
11) avustuksen myöntämistä koskevan päätöksen tekopäivä	
12) myönnetyn avustuksen hyväksytty käyttötarkoitus	<p>Hyväksytty avustuksen käyttötarkoitus tarkoittaa valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän tekemässään valtionavustuspäätöksessä ilmaisemaa avustuksen käyttötarkoitusta. Toimitettavan tiedon tulee kuvata sitä, millaiseen tarkoitukseen valtionavustus on myönnetty käytettäväksi. Esimerkiksi yleisavustuksen kohdalla käyttötarkoituksen kuvauksen on oltava vähintään: yleisavustus valtakunnallisten nuorisojärjestöjen toimintaan.</p> <p>Tarkoituksena on toimittaa tietovarantoon sellaisia valtionavustuksen käyttötarkoitusta koskevia tietoja, jotka on mahdollista julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Joissakin tilanteissa valtionavustuksen käyttötarkoitukseen voi liittyä lain nojalla salassa pidettävää tietoa (esimerkiksi liikesalaisuus). Tällöinkin toimitetaan sellainen käyttötarkoitusta koskeva tieto, joka on mahdollista julkaista.</p>
13) myönnetyn avustuksen käytön alueellinen kohdentuminen	Tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, mille Suomen sisäisille tai ulkopuolisille alueille avustusten käyttö kohdentuu.
14) valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus	Tieto toimitetaan 1.1.2025 alkaen.
15) avustus myönnettiin kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista	Tieto toimitetaan 1.1.2025 alkaen.
16) muut mahdolliset tiedot	Lain ja asetuksen perusteella Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävistä valtionavustuksista tulee toimittaa vähintään tässä taulukossa mainitut tiedot. Muut toimitettavat tiedot voivat olla esimerkiksi tämän ohjeen 3.1 ja 3.2 kohtien mukaisia tietoja valtionavustushauista, -hakemuksista ja -päätöksistä, kuten valtionavustustyyppi, tiedot avustuksen hakijoista tai päätös valtionavustuksen myöntämättä jättämisestä. Laajempi tietojen toimittaminen on suositeltavaa, koska se mahdollistaa kattavan tietopohjan saamisen ja esimerkiksi paremman vertailun kansallista varoista myönnettäviin valtionavustuksiin.

3.5 Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tallennettavista valtioneuista tietovarantoon toimitettavat tiedot

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 7 a §:ssä tarkoitetuista valtioneuista toimitetaan tietovarantoon seuraavat tiedot (ks. asetuksen 5 §):

¹⁶ Tietojen julkaisemista koskevista rajoituksista säädetään valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentissa.

- 1) valtionavustushakuja koskeva tiedot tämän ohjeen 3.1 tai 3.4 kohdan mukaisesti ja
- 2) valtionavustuspäätöksiä koskevat tiedot tämän ohjeen 3.4 kohdan mukaisesti.

Tietojen toimittamisvelvollisuus koskee sekä kansallisista varoista että Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettäviä valtiontukia silloin, kun ne ovat valtionavustuksia. Kun kyse ei ole Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävästä valtionavustuksesta, tulee tietovarantoon toimittaa laajemmat hakuja koskevat tiedot ohjeen kohdan 3.1 mukaisesti. Kun kyse on Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävästä valtionavustuksesta, tulee toimittaa suppeammat hakuja koskevat tiedot ohjeen kohdan 3.4 mukaisesti.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän kautta ei voi toimittaa valtionavustushakuja koskevia tietoja, koska järjestelmään ei kerätä tällaisia tietoja. Valtiontukien osalta valtionavustushakuja koskevat tiedot tulee käytännössä toimittaa erikseen, käyttöliittymän kautta tietovarantoon.

Kaksinkertaista tietojen toimittamista tulee välttää tai ainakin tulee tunnistaa tilanne, jossa samaa valtionavustuspäätöstä koskevaa tietoa toimitetaan esimerkiksi sekä yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään, että valtionavustustoiminnan tietovarantoon.

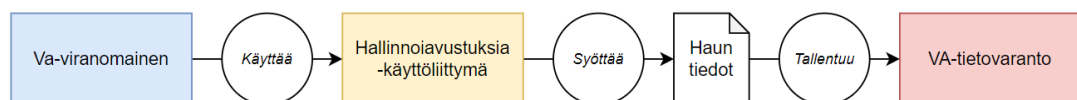
4 Määräajat ja toimittamistavat

4.1 Valtionavustushakuja koskevat tiedot

Aikataulu: Tiedot tulee toimittaa viimeistään valtionavustuksen haettavaksi ilmoittamisen yhteydessä (asetuksen 6 §). Jatkuvien hakujen osalta valtionavustushakuja koskevat tiedot toimitetaan, kun tietojen toimittamisvelvollisuus tulee voimaan.

Toimittamistapa: Tiedot toimitetaan käyttöliittymän kautta julkaisemalla tiedot valtionavustuslain 32 a §:n 1 momentissa tarkoitetussa valtionavustushakujen julkaisemisen ja asioinnin palvelussa (asetuksen 7 §).

Käytännössä valtionapuviranomaisen käyttäjä kirjautuu Hallinnoivavustuksia.fi-palveluun ja luo siellä haun, joka sisältää vähintään vähimmäistiedot. Haun tiedot julkaistaan Haeavustuksia.fi-palveluun. Tiedoista siirrytään valtionapuviranomaisen omille verkkosivuille/asiointipalveluun.

Edellä kuvattu valtionavustushakuja koskevien tietojen toimittamisen aikataulu ja toimittamistapa tarkoittavat käytännössä, että samanaikaisesti avataan valtionavustushaku ja julkaistaan haun vähimmäistiedot Haeavustuksia.fi-palvelussa.

Hakua koskevat tiedot voidaan toimittaa kootusti hallintoviranomaisen taikka yhteisestä tietojärjestelmästä tai tietovarannosta vastaavan viranomaisen välityksellä (asetuksen 7 §).

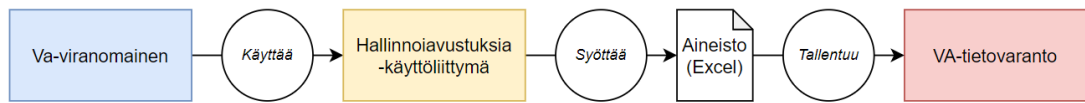
4.2 Valtionavustushakemuksia ja –päätöksiä koskevat tiedot

Aikataulu: Tiedot tulee toimittaa viivytyksettä valtionavustuspäätöksen tai valtionavustusta koskevan hallintopäätöksen tekemisen jälkeen ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua valtionavustuspäätöksen tekemisestä (asetuksen 6 §).

Valtionavustuslain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen, Suomen ulkopuolelle ilman hakemismenettelyä käytettäväksi myönnettävien valtionavustusten osalta toimitetaan tiedot 1.10.2023 tai sen jälkeen tehdyn hallintopäätöksen mukaan myönnettävistä valtionavustuksista.

Toimittamistapa: Tiedot tulee toimittaa joko käyttöliittymän kautta siirtotiedostolla tai automaattisesti rajapinnan kautta. Tiedot voidaan tällä tavoin toimittaa kootusti hallintoviranomaisen taikka yhteisestä tietojärjestelmästä tai tietovarannosta vastaavan viranomaisen välityksellä. (asetuksen 7 §).

Vaihtoehto 1: Siirtotiedosto. Siirtotiedosto on ennalta määritellyn mallin mukainen taulukkomuotoinen Excel/CSV-tiedosto, jossa avustusasiaan liittyvät tiedot listataan omille riveilleen ja sarakkeilleen. Yhdellä siirtotiedostolla voidaan toimittaa monen avustusasian tiedot yhdellä kertaa.

Vaihtoehto 2. Rajapinta. Vaihtoehtoisesti, mikäli valtionavustustoiminnan hakemusmäärät ovat suuria ja valtionapuviranomaisen käyttämän tietojärjestelmän elinkaari ja tekninen toteutus sen mahdollistavat, voi valtionapuviranomainen rakentaa tietojärjestelmäänsä integraation, jonka avulla avustusasioiden vähimmäistietoja voidaan toimittaa automaattisesti rajapinnan kautta suoraan valtionavustustoiminnan tietovarantoon. Ks. tarkemmin Valtiokonttorin ohje *Avustusasioita koskevien tietojen toimittaminen valtionavustustoiminnan tietovarantoon*.

5 Vapaaehtoisesti tietovarantoon toimitettavat muut tiedot

Valtionapuviranomainen tai lain nojalla muu valtionavustuksia myöntävä voi toimittaa 1) haettavaksi ilmoitettavista valtionavustuksista sekä 2) valtionavustushakemuksista ja -päätöksistä valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettaviksi myös muita kuin laissa ja asetuksessa säädettyjä vähimmäistietoja, kun tietovaranto tukee tällaisten tietojen toimittamista. Ks. tarkemmin Valtiokonttorin ohje *Tietovarannon tukemat tiedot*.

6 Tiedon toimittaminen erityislainsäädännössä säädetystä poikkeuksesta

Esimerkki 1: Valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentin mukaan Tutkiavustuksia.fi-palvelussa ei julkaista tietoja myönnettyistä valtionavustuksista, joiden suuruus on alle 1 000 euroa. Erityislainsäädännössä voi olla tästä poikkeava säännös, jonka mukaan esimerkiksi alle 1250 euron suuruisista valtionavustuksista ei julkaista verkkosivustolla tietoja.

Esimerkki 2: Valtionavustuslaissa ei säädetä siitä, kuinka kauan julkaistut tiedot voidaan pitää saatavilla Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Erityislainsäädännössä voi kuitenkin olla säännöksiä siitä, milloin julkaistut valtionavustuksia koskevat tiedot tulee poistaa verkkosivustolta.

Näiden tietojen toimittamisesta ks. tarkemmin Valtiokonttorin ohje *Avustusasioita koskevien tietojen toimittaminen valtionavustustoiminnan tietovarantoon*.

7 Henkilötiedot ja salassa pidettävät tiedot

Valtionavustuslain 32 c §:ssä säädetään Valtiokonttorin ja valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun avustuksia myöntävän yhteisrekisterinpitäjyydestä ja vastuista. Valtiokonttori vastaa Tutkiavustuksia.fi-palvelussa kaikista rekisterinpitäjän tehtävistä.

Valtionavustuslain 32 b §:n 2 momentin mukaan valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettaviksi toimitettavia tietoja ovat valtionavustuksen hakijana ja saajana olevan luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus sekä valtionavustuksen käyttötarkoitus ja valtionavustuksen käytön alueellinen kohdentuminen.

Valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentin mukaan henkilötiedoista saadaan julkaista valtionavustuksen saajana olevan luonnollisen henkilön nimi, avustuksen käyttötarkoitus ja avustuksen käytön alueellinen

kohdentuminen. Tutkiavustuksia.fi-palvelussa ei saa julkaista tietoja luonnollisille henkilöille myönnettäviiin valtionavustuksiin liittyvistä yksittäisistä hakemuksista eikä myönnettyistä valtionavustuksista, joiden suuruus on alle 1 000 euroa. Tällaisten tietojen Tutkiavustuksia.fi-palvelussa näyttäminen voidaan piilottaa, ja tiedot on mahdollista merkitä toimittamisen yhteydessä.

Salassa pidettävistä tiedoista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai mahdollisessa erityislainsäädännössä. Valtiokonttorista annetun lain 2 c §:ssä säädetään muun ohella Valtiokonttorin oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä valtionavustusten ja valtionavustustoiminnan analysointi- ja raportointipalvelujen tuottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi välttämättömiä tietoja valtionapuviranomaisilta ja lain nojalla muilta valtionavustuksia myöntäviltä.

8 Lisätiedot

Tietojen toimittamisvelvollisuus ja valtionavustusten tunnistaminen tietojen toimittamisen yhteydessä:

Leena Rantala, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

leena.rantala@gov.fi, puh. 0295 530 377

Tietosisältöjen toimittaminen, määrääjat ja toimittamistavat:

Joose Niemi, erityisasiantuntija, Valtiokonttori

joose.niemi@valtiokonttori.fi, puh. 0295502265

Mari Näätasaari, toimialajohtaja, Valtiokonttori

mari.naatsaari@valtiokonttori.fi, puh. 0295502259

Yleisesti valtionavustuslain soveltamista koskevissa tulkintakysymyksissä yhteyspisteenä on valtiovarainministeriön budjettiosasto.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Erityisasiantuntija

Leena Rantala

Jakelu Valtionapuviranomaiset

Tiedoksi Valtiokonttori

Liite 1. Suuntaviivoja valtionavustusten tunnistamiseen

Valtionavustuksen tunnistaminen

Valtionavustuslaissa valtionavustuksella tarkoitetaan tuenluonteista rahoitusta tietyn toiminnan tai hankkeen avustamiseksi (1.1 §).

Rahoituksen lähteenä voi olla valtion talousarvio, talousarvion ulkopuolella oleva valtion rahasto taikka Euroopan yhteisön tai muut Euroopan unionin varat.

Valtionavustuslain 3.3 §:n mukaan, ellei muussa laissa toisin säädetä, tässä laissa tarkoitettuna valtionavustuksena ei pidetä:

- 1) tukea, korvausta tai muuta etuutta, jos oikeus sen saamiseen perustuu lakiin ja myönnettävän määrän määräytymisperuste säädetään yksityiskohtaisesti laissa;
- 2) lainanantoa valtion varoista eikä siihen liittyvää korko- tai muuta etuutta;
- 3) valtiontakausta tai -takuuta;
- 4) korkotukea luottolaitoksen taikka valtion erityisrahoituslaitoksen tai -yhtiön varoista myönnettylle luotolle;
- 5) valtion verojen tai muiden saamisten maksuhelpotusta tai -vapautusta;
- 6) yksityiselle henkilölle annettavaa sosiaaliavustusta, sosiaalivakuutukseen perustuvaa etuutta tai muuhun lakisääteiseen sosiaaliturvaan liittyvää tukea.

Esimerkki valtionavustuslain 3.3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lakisääteisestä tuesta, korvauksesta tai etuudesta on opintotuki. Opintotukea koskevassa laissa säädetään yksityiskohtaisesti siitä, kenellä on oikeus saada opintotukea ja mikä on opintotukena myönnettävän etuuden määrä, ja tällöin kyse ei ole valtionavustuksesta.¹⁷

Valtionavustuslain 3.3 §:n 6 kohdassa tarkoitettut tuet, korvaukset tai etuudet ovat esimerkiksi lakisääteisiä sosiaalietuuksia. Kohdassa 6 tarkoitettuihin tukiin, korvauksiin tai etuuksiin voi sisältyä myös harkinnanvaraisia tukia, jotka ovat kuitenkin kiinteä osa sosiaaliturvan ja sosiaalivakuutuksen tavoitteita palvelevia rahoitusjärjestelmiä. Jos tällaisia tukia koskee kattavaksi tarkoitettu erityislainsäädäntö, niitä ei pidetä valtionavustuslaissa tarkoitettuina valtionavustuksina.¹⁸

Valtionavustuksen keskeinen tunnusmerkki on harkinnanvaraisuus valtionavustuksen saajassa tai määrässä taikka näissä molemmissa. Harkinnanvaraisuus voi olla eri asteista, laajempaa tai suppeampaa.

Valtionavustuksia eivät ole esimerkiksi laissa säädetyn laskentaperusteen mukaan myönnettävät valtionosuudet ja muut lakisääteiset valtionavut, tuet, korvaukset ja etuudet. Kuitenkin esimerkiksi sellainen lakiin perustuva rahoitus, jossa oikeutta saada avustusta ja myönnettävän määrän yksityiskohtaista määräytymisperustetta ei ole laissa säädetty, on valtionavustus. Viranomaisella on myös näissä tilanteissa harkintavaltaa joko sen suhteen myönnetäänkö avustusta tai avustuksen määrän suhteen.¹⁹

Lakisääteisen tuen, korvauksen ja etuuden (ei valtionavustus) tunnusmerkkejä ovat:

- oikeus saada sitä perustuu suoraan lakiin ja laissa säädetään yksityiskohtaisesti määrän määräytymisperusteesta;
- myöntävällä viranomaisella ei ole tarkoituksenmukaisuuteen tai talousarvion toimeenpääntöön liittyvää harkintavaltaa myöntämisen ja myönnettävän määrän suhteen;
- viranomaisen tehtävä rajoittuu korvausta, tukea tai etuutta koskevan oikeusnormiston soveltamiseen.²⁰

Lakiin perustuvan tuen, korvauksen tai etuuden (valtionavustus) tunnusmerkkejä ovat puolestaan:

- esimerkiksi myönnettävän määrän suhteen viranomaisella on tarkoituksenmukaisuuden arviointiin perustuvaa harkintavaltaa;

¹⁷ HE 63/2002 vp, s. 31.

¹⁸ HE 63/2002 vp, s. 32.

¹⁹ HE 63/2001 vp, s. 27.

²⁰ HE 63/2001 vp, s. 30-31.

- laissa sinänsä säädetään oikeudesta saada kyseistä tukea, korvausta tai etuutta esimerkiksi siten, että valtion talousarvioon tulee ottaa määräraha tietyille tahoille tietyistä toiminnaista aiheutuviin kustannuksiin;
- laissa ei säädetä tuen, korvauksen tai etuuden määrästä;
- laissa ei säädetä saajina olevien tahojen oikeudesta saada tukea, korvausta tai etuutta.²¹

Valtionapu-käsitettä voidaan pitää yläkäsitteenä, jonka alla on luonteeltaan erilaisia rahoitusmuotoja (mm. valtionavustukset, valtionosuudet ja erilaiset korvaukset). Koska valtionapuihin liittyvien termien käyttö valtion talousarviossa ja lainsäädännössä on vaihtelevaa, käytetyllä termillä ei voi olla yksin olennaista merkitystä sen kannalta, onko jokin valtionapu valtionavustus. On myös mahdollista, että valtionavustuslain säännöksiä sovelletaan jonkin valtionavun hallinnointiin, vaikka kyse ei olisi valtionavustuksesta.

Valtionavustuksen tunnistamiseksi arvioidaan erityisesti valtionavun luonnetta valtion talousarvion ja sovellettavan lainsäädännön perusteella. Valtionavun luonnetta voi arvioida taulukon 1 avulla.

---

²¹ HE 63/2001 vp, s. 30-31.

Taulukko 1. Valtionavustuksen ja lakisääteisen tuen, korvauksen tai etuuden tunnusmerkkejä

	Valtionavustus	Lakisääteinen tuki, korvaus tai etuus
Siirtomenon luonne valtion talousarviossa		
Harkinnanvarainen siirtomeno	X	
Lakisääteinen siirtomeno		X
Myöntämisestä/ saajasta päättäminen		
Laissa säädetään oikeudesta saada valtionapua (ns. subjektiivinen oikeus)		X
Laissa säädetään talousarvioon otettavasta määrärahadista, esimerkiksi määrärahadista tietyille tahoille tietyistä toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin	X	
Laissa ei säädetä talousarvioon otettavasta määrärahadista	X	
Määrästä päättäminen		
Laissa säädetään yksityiskohtaisesti määrästä (tai eduskunta on päättänyt myönnettävän valtionavun määrästä talousarviossa)		X
Laissa säädetään yksityiskohtaisesti määrän määräytymisperusteista		X
Laissa ei säädetä määrästä tai yksityiskohtaisesti määrän määräytymisperusteista	X	
Esimerkkejä		
Saamen kielilain (L 1086/2003) mukainen valtionavustus: Valtion talousarvioon tulee ottaa määräraha valtionavustuksiin hyvinvointialueelle, kunnille, seurakunnille, saamelaisten kotiseutualueen paliskunnille sekä 18 §:ssä tarkoitetuille yksityisille tämän lain soveltamisesta aiheutuvien erityisten lisäkustannusten kattamiseksi. Laissa ei säädetä suoraan oikeudesta valtionapuun, eikä myönnettävästä määrästä tai yksityiskohtaisesti määrän määräytymisperusteista.	X	
Opintotuki (L 65/1994): Laissa säädetään suoraan, kuka saa opintotukea ja opintotuen määrä.		X

Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota sekä myöntämisestä/ saajasta päättämisen, että määrästä päättämisen lakisääteisyyteen. Jos molemmat näistä ovat lakisääteisiä, kyse ei ole valtionavustuksesta. Muissa tilanteissa rahoituksen myöntämiseen liittyy jonkinasteista harkinnanvaraisuutta, ja kyse on tällöin yleensä valtionavustuksesta.

Valtionavustuksen erottaminen hankinnoista. Valtionavustukset tulee erottaa myös viranomaisen tekemistä hankinnoista. Valtionavustuksiin liittyen on ollut tilanteita, joissa viranomainen tekee ostopalveluja koskevan sopimuksen, vaikka asiallisesti kyse on valtionavustuksen myöntämisestä, ja toisaalta tilanteita, joissa viranomainen tekee valtionavustuspäätöksen, vaikka tosiasiallisesti järjestelyssä on kysymys ostopalvelusopimuksesta, joka olisi tullut kilpailuttaa.²²

Hankinnan tunnusmerkkejä:

- 1) julkisyhteisön oma tarve ja välitön intressi esimerkiksi tavaraan tai palveluun;
- 2) välitön vastike, eli viranomainen maksaa ja saa esimerkiksi tavaran tai palvelun;
- 3) yksityisoikeudellinen sopimus (hankintasopimus);
- 4) hankinnassa ostaja ei voi rajoittaa ehdoilla niitä kustannuksia, joita myyjä saa hankintahinnalla kattaa (vrt. valtionavustuksessa hyväksyttävät kustannukset).

²² HE 63/2001 vp, s. 18.

Liite 2 Valtionavustuslajien tunnusmerkkejä ja esimerkkejä

Valtionavustuslaji (valtionavustuslaki 5 §)	Tunnusmerkkejä	Esimerkkejä
1. Yleisavustus	Tarkoitettu käytettäväksi tuen saajan säännönmukaiseen toimintaan tai tiettyyn osaan tuen saajan säännönmukaisesta toiminnasta. Tuen saaja oikeushenkilö Ei markkinoilla toimiville (yrityksille). Ei (yleensä) kunnille tai kuntayhtymille taikka hyvinvointialueille, eikä yliopistoille, jotka saavat lakisääteisesti valtion rahoitusta.	
1.1 Kohdentamaton yleisavustus	Yleisesti säännönmukaiseen/ varsinaiseen toimintaan	Yhdistyksen tai säätiön toiminta-avustus.
1.2 Kohdennettu yleisavustus	Tiettyyn osaan toiminnasta; avustetaan järjestön tiettyä rajattua ja vakiintunutta toimintaa; kohdentaminen esim. järjestön yhteen toimialaan.	Järjestön osana toimintaansa toteuttama koulutus- tai muu vastaava toiminto.
2. Erityisavustus	Muu kuin yleisavustus; suppeammin määritelty käyttötarkoitus kuin yleisavustuksessa.	
2.1 Investointiavustus	Aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan tai tuottamiseen. Investoinnin suuntaa-antavat tunnusmerkit: pitkävaikutteisuus, tasevaikutukset, hankintamenon tai sen lisäyksen merkittävyys (esim. 10 000 euroa). Nämä tunnusmerkit koskevat oikeushenkilöille myönnettäviä investointiavustuksia.	Kulkuneuvon, koneen, laitteen, lisenssin hankinta. Rakennuksen rakentaminen tai perusparannus. Perusparannusta ovat huoneiston tai rakennuksen laajentaminen, muutostyöt, uudistustyöt ja muut vastaavat toimenpiteet. Esimerkiksi ikäkkäiden henkilöiden käytössä olevien huoneistojen tai rakennusten korjausavustukset.
2.2 Hankeavustus	Tarkoitukseltaan rajattuun kokeiluun, käynnistämiseen, tutkimukseen tai kehittämiseen. Päätöksessä tarkemmat rajaukset hankkeen tavoitteissa, kestossa (alku ja loppu), laajuudessa ja hyväksyttävissä kustannuksissa. Kun hanke päättyy, hanketoiminta päättyy, tai siirtyy osaksi perustoimintaa.	Toimijan perustoiminnan ulkopuoliset kokeilu- ja kehittämishankkeet.
2.3 Apuraha, stipendi tai avustus henkilökohtaiseen käyttöön tai hankkeeseen	Valtionavustuksen henkilökohtaisuus	
2.3.1 Apuraha	Haetaan/ myönnetään etukäteen	Taiteilija- ja urheilija-apurahat
2.3.2 Stipendi	Haetaan/ myönnetään jälkikäteen	Stipendit pelastusalan päällystötutkinnon suorittaneille.
2.3.3 Avustus henkilökohtaiseen käyttöön tai hankkeeseen	Muu henkilökohtainen valtionavustus kuin apuraha tai stipendi	Sähköauton hankintatuki. Tuki öljylämmityksestä luopumiseen. Luonnollisen henkilön omistaman rakennuksen korjaus- tai kunnossapitotoimenpide. Korjausta tai kunnossapittoa ovat mm. seinien maa- ja tapetointi, kodinkoneen tai laitteen vaihtaminen asunnon varusteiden uusiminen, ovien ja ikkunoiden uusiminen.
2.4 Muu edellä mainittuihin verrattava erityisavustus	Esimerkiksi projektiavustus jonkin projektin ylläpitämiseen tai sen hallinnollisiin menoihin; Tällöin avustuksessa ei ole kysymys varsinaisesta hankeavustuksesta eikä suppeasti määritellyn käyttötarkoituksen johdosta yleisavustuksesta. ²³	Turvetuotantokoneiden romutustuki.

²³ HE 63/2001 vp, s. 34.

VN/36099/2023-VM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: